

## Uhuru wa Kuchagua, Upendo na Majaliwa ya Mungu



### SABATO MCHANA

**Somo la Juma Hili:** *Lk. 13:34; Yer. 32:17-20; Ebr. 1:3; Kum. 6:4, 5; Efe. 1:9-11; Yn. 16:33.*

**Fungu la Kukariri:** “ ‘Hayo nimewaambieni mpate kuwa na amani ndani yangu. Ulimwenguni mnayo dhiki; lakini jipeni moyo; mimi nimeushinda ulimwengu’ ” (Yohana 16:33).

**M**ajaliwa ni neno linalotumika kuelezea utendaji wa Mungu katika dunia. Jinsi tunavyofikiri kuhusu majaliwa ya Mungu huleta tofauti kubwa katika jinsi tunavyohusiana na Mungu, jinsi tunavyohusiana na wengine, na jinsi tunavyofikiri kuhusu tatizo la uovu.

Wakristo wanao ufahamu wa aina mbalimbali za majaliwa ya Mungu. Wengine wanaamini kwamba Mungu anatumia nguvu Zake kwa namna inayoamua matukio yote kutokea kama yanavyotokea. Hata anachagua nani ataokolewa na nani atapotea! Kwa mtazamo huu, watu hawana uhuru wa kuchagua zaidi ya kile Mungu anachoamuru. Kwa hakika, watu wanaoamini hivi wanatoa hoja kwamba hata matamania ya wanadamu huamuliwa na Mungu.

Kinyume chake, ushahidi wenye nguvu wa Biblia unaonesha kwamba Mungu haamui kila kitu kinachotokea. Badala yake, anawapatia wanadamu uhuru wa kuchagua, hata kufikia kiwango ambacho wao (na malaika) wanaweza kuchagua kutenda moja kwa moja kinyume na mapenzi Yake. Historia ya Anguko, dhambi, na uovu ni udhihirisho wa ajabu na wa kutisha wa matokeo ya kutumia vibaya uhuru huu wa kuchagua. Mpango wa wokovu ulianzishwa ili kurekebisha janga lililosababishwa na matumizi mabaya ya uhuru wa kuchagua.

*\*Jifunze somo la juma hili kwa maandalizi ya Sabato ya Februari 22.*

## Mungu Wetu Mwenye Enzi Kuu

“Mungu ni mwenye enzi kuu,” mchungaji kijana alifundisha kikundi chake cha shule ya sekondari. “Hiyo inamaanisha kuwa anatawala kila kitu kinachotokea.” Mwanafunzi mmoja aliyekanganyikiwa alijibu, “Kwa hiyo Mungu alikuwa anatawala wakati mbwa wangu alipokufa? Kwa nini Mungu amue mbwa wangu?”

Akijaribu kujibu swali hili, mchungaji huyo kijana alijibu: “Hilo ni swali gumu. Lakini wakati mwingine Mungu huturuhusu kupitia nyakati ngumu ili tujiandae kwa mambo magumu zaidi katika siku zijazo. Nakumbuka nilivyokuwa na wakati mgumu mbwa wangu alipokufa. Lakini kupitia hilo kulinisaidia kukabiliana na wakati mgumu zaidi baadaye wakati bibi yangu alipofariki. Je, hilo lina maana?”

Baada ya kutulia kwa muda mrefu, mwanafunzi huyo wa sekondari alijibu, “Kwa hiyo Mungu alimuua mbwa wangu ili kuniandaa kwa ajili ya wakati atakapomuua bibi yangu?”—Marc Cortez, aliyenukuliwa katika John C. Peckham, *Divine Attributes: Knowing the Covenantal God of Scripture* (Michigan: Baker Academic, 2021), uk. 141.

Wakati fulani watu hufikiri kwamba kila kitu kinachotokea kinatokea jinsi Mungu anavyotaka kitokee. Chochote kinachotokea duniani kinatokea kama Mungu alivyotaka kitokee. Hata hivyo, Mungu ni mweza wa yote. Basi, jambo lolote ambalo Mungu hataki lingewezaje kutokea? Kwa hiyo, haidhuru ni nini kinatokea, hata kiwe kibaya kiasi gani, ni mapenzi ya Mungu. Hicho, angalau, ndicho teolojia hii inachofundisha.

**Soma Zaburi 81:11–14; Isaya 30:15, 18; Isaya 66:4; na Luka 13:34. Maandiko haya yanasema nini kuhusu swali la kwamba mapenzi ya Mungu daima yanatimizwa?**

Ingawa watu wengi wanaamini kwamba ni lazima Mungu daima apate kile anachokitaka, Biblia inasimulia kisa tofauti kabisa. Tena na tena, Maandiko yanamweleza Mungu akipitia uzoefu wa matamanio yasiyotimizwa. Yaani, kile kinachotokea mara nyingi kinapingana na kile ambacho Mungu anasema kwa hakika anapendelea kutokea. Katika matukio mengi, Mungu anatangaza dhahiri kwamba kile kinachotokea ni kinyume cha kile anachotaka. Aliwatakiwa watu Wake matokeo fulani, lakini wakachagua mengine badala yake. Mungu Mwenyewe anasikitika: “‘Watu wangu hawakuisikiliza sauti yangu. . . . Laiti watu wangu wangenisikiliza, Na Israeli angeenenda katika njia zangu; Ningewadhili adui zao kwa upesi’” (Zab. 81:11, 13, 14).

**Fikiria maana ya teolojia yoyote inayohusisha kila kitu kinachotokea na mapenzi ya Mungu moja kwa moja. Ni aina gani ya matatizo ya kina, hasa katika muktadha wa uovu, teolojia kama hiyo inazua?**



## Mwenyezi

Pote katika Maandiko, uweza wa Mungu unadhihirishwa. Biblia inajumuisha masimulizi mengi mno ya kutumia uweza Wake na kufanya miujiza. Lakini, licha ya hili, mambo mengi hutokea ambayo Mungu hataki yatokee.

**Soma** Ufunuo 11:17, Yeremia 32:17–20, Luka 1:37 na Mathayo 19:26. Angalia pia Waebrania 1:3. Aya hizi zinafundisha nini kuhusu uweza wa Mungu?

Maandiko haya na mengine yanafundisha kwamba Mungu ni mwenye uweza wote na kwamba anaategemeza ulimwengu kwa uweza Wake. Kwa hakika, Ufunuo inamrejelea Mungu tena na tena kama “BWANA Mungu Mwenyezi” (kwa mfano, Ufu. 11:17; linganisha na 2 Kor. 6:18, Ufu. 1:8, Ufu. 16:14, Ufu. 19:15, Ufu. 21:22) na neno linalotafsiriwa “Mwenyezi” (*pantokrator*) kihalisi limaanisha “mwenye uweza wote.” Ukweli kwamba Mungu ni mwenye uweza wote hauthibitishwi kwa maneno tu, bali unadhihirika katika matukio mengi ya kushangaza ambapo Mungu hutumia uweza Wake kuwakomboa watu Wake au kwa njia nyingine kuingilia kati kimuujiza ulimwenguni.

Hata hivyo, kusema kwamba Mungu ni “mweza wa yote” hakumaanishi kwamba Mungu anaweza kufanya jambo lolote lile. Maandiko yanafundisha kwamba kuna baadhi ya mambo ambayo Mungu hawezi kufanya; kwa mfano, 2 Timotheo 2:13 inasema, Mungu “hawezi kujikana Mwenyewe.”

Kwa hiyo, Wakristo wengi wanakubali kwamba Mungu ni mweza wa yote (mwenye uweza wote), ikimaanisha kwamba Mungu anao uweza wa kufanya jambo lolote lisilohusisha ukinzani—yaani, jambo lolote linalowezekana kimantiki na linalopatana na asili ya Mungu. Kwamba baadhi ya mambo hayawezekani kwa Mungu kwa sababu yangehusisha mkanganyiko ni dhahiri katika sala ya Kristo akiwa Gethsemane. Wakati ambapo Kristo alithibitisha kwamba “kwa Mungu yote yawezekana” (Mt. 19:26), Pia aliomba kwa Baba wakati wa kusulubiwa Kwake kulipokuwa karibu, “‘Baba yangu, ikiwezekana, kikombe hiki kiniepuke; walakini si kama nitakavyo mimi, bali kama utakavyo wewe’” (Mt. 26:39).

Bila shaka, Baba alikuwa na uweza kamili wa kumkomboa Kristo kutokana na mateso msalabani, lakini asingeweza kufanya hivyo huku akiwaokoa wenye dhambi. Ilibidi liwe jambo moja au lingine, si yote mawili.

Maandiko pia yanafundisha kwamba Mungu anataka kumwokoa kila mtu (kwa mfano, 1 Tim. 2:4–6, Tito 2:11, 2 Pet. 3:9, Eze. 33:11), lakini si kila mtu ataokolewa. Ukweli huu unafundisha nini kuhusu uhalisi wa uhuru wa kuchagua na mipaka ya uweza wa Mungu na viumbe waliopewa uhuru wa kuchagua?

## Kumpenda Mungu

Kwamba Mungu ni mweza wa yote haimaanishi kwamba anaweza kufanya jambo lisilowezekana kimantiki. Kwa hiyo, Mungu hawezi kuamua kwamba mtu ampende kwa hiari. Ikiwa kufanya jambo kwa kwa hiari kunamaanisha kufanya jambo bila kuamuliwa na mwingine kulifanya, basi kwa fasili haiwezekani kumfanya mtu afanye jambo kwa hiari. Kwa ufupi, kama tulivyoona, na lazima tuisitize tena—Mungu hawezi kumlazimisha mtu yeyote kumpenda, kwa maana wakati unapolazimishwa, si upendo tena.

**Soma Mathayo 22:37 na Kumbukumbu la Torati 6:4, 5. Aya hizi zinafundisha nini kuhusu uhalisi wa uhuru wa kuchagua?**

---

Amri iliyo kuu, kumpenda Mungu, ni uthibitisho wa kwamba Mungu, kwa hakika, anataka kila mtu ampende. Hata hivyo, si kila mtu anampenda Mungu. Kwa nini, basi, Mungu hamfanyi kila mtu ampende? Kwa mara nyingine tena, hiyo ni kwa sababu upendo, ili uwe upendo, lazima utolewe hiari.

**Soma Waebrania 6:17, 18 na Tito 1:2. Maandiko haya yanafundisha nini kuhusu Mungu?**

---

Kwa mujibu wa Hesabu 23:19, “Mungu si mtu, aseme uongo.” Mungu kamwe hasemi uongo (Tito 1:2); Mungu daima hushika neno Lake na kamwe havunji ahadi (Ebr. 6:17, 18). Kwa hiyo, ikiwa Mungu ameahidi au kujitoa kufanya jambo fulani, utendaji Wake wa wakati ujao unawekewa ukomo wa kimaadili na ahadi hiyo.

Hii ina maana kwamba, kwa vile Mungu, kwa ujumla, anawapa viumbe uhuru wa kuchagua tofauti na Mungu apendavyo, Mungu hana uamuzi juu ya kile wanadamu wanachochagua. Ikiwa Mungu amejitolea kuwapa viumbe uhuru wa kuchagua, wanadamu wanao uwezo wa kutumia uhuru wao kwa njia zinazopingana na matakwa makamilifu ya Mungu. Cha kusikitisha ni kwamba, watu wengi hutumia uhuru wao kwa njia hii, na hivyo, kuna mambo mengi yanayotokea ambayo Mungu hataki na anatamani yasitokee, lakini ambayo, kusema kweli, Mungu hawajibiki nayo.

Umefanya nini ambacho ulijua Mungu hakutaka ufanye? Hili linafundisha nini kuhusu uhalisi—na uwezekano wa matokeo ya kutisha—ya uhuru wa kuchagua?



## Mapenzi ya Mungu Makamilifu na ya Kurekebisha

**Soma** Waefeso 1:9–11. Aya hii inasema nini kuhusu nadharia kwamba Mungu ameamua kuwa wengine watakwenda mbinguni na wengine motoni? Je, baadhi ya watu wameamuliwa kuokolewa na wengine kupotea?

Neno la Kiyunani linalotafsiriwa “kuchaguliwa tangu awali” hapa na kwingineko katika Maandiko (*prohorizo*) lenyewe halifundishi kwamba Mungu huamua historia kama chanzo. Badala yake, neno hili la Kiyunani linamaanisha tu “kuamua kabla.”

Bila shaka, mtu anaweza kuamua kitu kabla kwa kuzingatia upande mmoja, au mtu anaweza kuamua kitu kabla kwa namna inayozingatia maamuzi ya hiari ya wengine. Maandiko yanafundisha kwamba Mungu anafanya hili la pili.

Hapa na kwingineko (kwa mfano, Rum. 8:29, 30), neno linalotafsiriwa “kuchaguliwa tangu awali” linarejelea mambo ambayo Mungu hupanga kwa ajili ya wakati ujao baada ya kuzingatia yale ambayo Mungu hujua kabla kuhusu maamuzi ya hiari ya viumbe. Hivyo, Mungu anaweza kuongoza historia kimajaliwa kwa malengo Yake mema anayokusudia kwa wote, na wakati huo huo akiheshimu aina ya uhuru wa kiumbe unaohitajika kwa ajili ya uhusiano wa upendo halisi.

Waefeso 1:11 inatangaza kwamba Mungu “hufanya mambo yote kwa shauri la mapenzi yake.” Je, hili linamaanisha kwamba Mungu huamua kila kitu kitendeke jinsi anavyotaka? Ikisomwa kwa yenyewe, Waefeso 1:9–11 inaweza kuonekana kuthibitisha maoni haya. Hata hivyo, tafsiri hii inapingana na maandiko mengi tuliyoyaona hapo awali ambayo yanaonesha kwamba wakati fulani watu hukataa “mapenzi ya Mungu” (Lk. 7:30, linganisha na Lk. 13:34, Zab. 81:11–14). Ikiwa Biblia haijipingi, aya hizi zinawezaje kueleweka kwa namna ya kupatana?

Aya hii inaleta maana kamili ikiwa mtu atatambua tu tofauti kati ya kile tunachoweza kuita “mapenzi makamilifu” ya Mungu na “mapenzi ya kurekebisha” ya Mungu. “Mapenzi makamilifu” ya Mungu ndiyo ambayo hasa Mungu anapendelea yatokee na ambayo yangetokea ikiwa kila mtu angefanya kile ambacho hasa Mungu anatamani. Kwa upande mwingine, “mapenzi ya kurekebisha” ya Mungu ni mapenzi ya Mungu ambayo tayari yamezingatia mambo mengine yote, ikijumuisha maamuzi ya hiari ya viumbe, ambayo nyakati fulani hutofautiana na kile ambacho Mungu anapendelea. Inaonekana kwamba aya ya Waefeso 1:11 linarejelea “mapenzi ya kurekebisha” ya Mungu.

Ujuzi wa Mungu wa kabla kuhusu wakati ujao una nguvu sana kiasi kwamba, hata akijua chaguzi zote, pamoja na chaguzi mbaya, ambazo watu watafanya, bado anaweza kufanya “kazi pamoja na wale wampendao katika kuwapatia mema” (Rum. 8:28). Unaweza kupata faraja gani kutokana na ukweli huu?

## Kristo Ameushinda Ulimwengu

Ikiwa kila kitu kingetokea kulingana na mapenzi makamilifu ya Mungu, kusingekuwa na uovu kamwe bali furaha kamilifu ya upendo na mapatano. Hatimaye, ulimwengu utarejeshwa katika mapenzi haya ya Mungu makamilifu na bora. Wakati huo huo, Mungu anafanya mapenzi Yake kwa namna inayozingatia maamuzi ya hiari ya viumbe Wake.

Hebu fikiria juu ya mashindano ya kuoka ambapo waokaji wote wanatakiwa kutumia seti fulani ya viambato, lakini wanaweza kuongeza viambato vingine vyovyote wanavyotaka ili kuoka aina yoyote ya keki wanayoitaka pia. Mwishoni, keki yoyote ambayo mwokaji anaioka itaamuliwa, angalau kwa kiasi, na viambato vingine ambavyo mwokaji hakuchagua.

Vivyo hivyo (katika heshima hii yenye mipaka), kwa sababu Mungu amehidi kuheshimu uhuru wa kiumbe jambo la lazima kwa ajili ya upendo, vingi vya “viambato” vinavyounda historia ya ulimwengu havijachaguliwa na Mungu bali kwa kweli ni kinyume cha kile Mungu anachotamani.

Kwa mtazamo huu, majaliwa ya Mungu hayana mwelekeo mmoja tu, kana kwamba Mungu anatawala mwenyewe kila kitu kinachotokea. Badala yake, hili linahitaji (angalau) mtazamo wa pande mbili za majaliwa ya Mungu. Mambo mengine katika ulimwengu huu yanasababishwa na Mungu, lakini matukio mengine ni matokeo ya maamuzi huru ya viumbe (kama vile maovu yote). Mambo mengi yanatokea ambayo Mungu hataki yatokee.

**Soma Yohana 16:33. Aya hii inatupatia tumaini gani, hata katikati ya dhiki?**

Hasa katika nyakati za mateso au majaribu, imani ya watu inaweza kuyumba kwa sababu wana imani potofu kwamba Mungu atawaepusha au anapaswa kuwaepusha na mateso na majaribu katika maisha haya. Lakini Yesu anatuambia kisa tofauti kabisa, akiwaonya wafuasi Wake watapitia majaribu na dhiki katika ulimwengu huu, lakini kuna tumaini, kwa kuwa Kristo ameushinda ulimwengu (Yohana 16:33).

Ukweli kwamba tunakumbana na mateso na majaribu haimaanishi kwamba hivi ndivyo Mungu anavyotutakia. Lazima kila wakati tukumbuke suala lenyewe: pambano kuu. Hata hivyo, tunaweza kuwa na uhakika kwamba, ingawa uovu wenyewe si wa lazima kwa ajili ya wema, Mungu anaweza kuleta mema hata kutokana na matukio mabaya. Na, tukimtumaini Mungu, Mungu anaweza kutumia hata mateso yetu kutuvuta karibu Naye na kututia moyo kuwa wenye huruma na kuwajali wengine.



**Jifunze Zaidi:** Soma Ellen G. White, “‘Mungu Pamoja Nasi,’ ” uk. 7–15, katika Tumaini la Vizazi Vyote, Sehemu ya Kwanza.

“Mpango wa ukombozi wetu haukuwa wazo la baadaye, haukuundwa baada ya Adamu kuanguka dhambini. Ulikuwa “mafunuo ya siri iliyofichika tangu zama za milele” Warumi 16:25. Ilikuwa ni ufunuo wa mambo yaliyofichika kale na kale katika kiti cha enzi cha Mungu. Tangu mwanzo, Mungu na Kristo walijua juu ya uasi wa Shetani na juu ya anguko la mwanadamu kupitia nguvu ya udanganyifu ya yule mwasi. Mungu hakuruhusu kwamba dhambi iwepo, bali aliona kabla ya kutokea kwake, Naye akafanya matayarisho ya kuikabili dhambi hiyo. Upendo Wake kwa ulimwengu ulikuwa mkubwa sana, kiasi cha kuweka agano la kumtoa Mwanawe wa pekee, ‘ili kila mtu amwaminiye asipotee, bali awe na uzima wa milele.’ —Ellen G. White, *Tumaini la Vizazi Vyote*, Sehemu ya Kwanza, uk. 22.

### Maswali ya Kujadili:

① Ikiwa si kila wakati Mungu hupata kile anachotaka, ukweli huu unaathiri vipi jinsi unavyofikiri kuhusu kile kinachotokea katika ulimwengu huu? Ni zipi athari za kivitendo za kuelewa kwamba Mungu ana matamanio ambayo hayajatumizwa?

② Tukirudi katika mfano wa keki katika somo la Alhamisi, tunaweza kuelewa kwa nini, ingawa “Mungu na Kristo walijua juu ya uasi wa Shetani,” bado walituumba hata hivyo. Upendo ulipaswa kuwa katika mchanganyiko na upendo ulimaanisha uhuru. Badala ya kutotuumba kama viumbe vinavyoweza kupenda, Mungu alituumba ili tuweze kupenda, lakini alifanya hivyo akijua kwamba, hatimaye, kungesababisha Yesu kwenda msalabani. Hili linapaswa kutuambia nini kuhusu jinsi upendo ulivyokuwa mtakatifu na wa msingi kwa serikali ya Mungu kiasi kwamba Kristo angepitia mateso msalabani badala ya kutunyima uhuru ulio asili ya upendo?

③ Mara nyingi tunaomboleza juu ya uovu na mateso katika ulimwengu huu, lakini ni mara ngapi unachukua muda kutafakari kwamba Mungu Mwenyewe anaomboleza na kuhuzunishwa na mateso na uovu? Inaleta tofauti gani kwa uelewa wako wa uovu na mateso unapotambua kwamba Mungu Mwenyewe anapitia mateso kwa sababu ya uovu?

④ Ukweli huu—kwamba mambo mengi hutokea katika ulimwengu huu ambayo Mungu hataki—unakusaidiaje kukabiliana na mateso yako mwenyewe, hasa wakati huleti maana na unaonekana kuwa hauleti faida yoyote?